

Selvitys Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista, siirtyvästä irtaimesta omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista sekä arvio siirtyvästä henkilöstöstä

KV 14.02.2022 § 5

189/00.04.01.04/2021

Lisätiedot:

vs. talous- ja hallintopäällikkö Pekka Suhonen, puh. 050 383 4260
hallintojohtaja Camilla Söderström, puh 050 411 0205
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Lainsäädäntö ja prosessi

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta (616/2021) todetaan:

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain mukainen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain mukainen järjestämisvastuu siirtyy HUS-yhtymälle 1 päivänä tammikuuta 2023. Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain mukainen pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023. (4 § Järjestämisvastuun siirtäminen.)

Kunnan on tehtävä viimeistään 28 päivänä helmikuuta 2022 hyvinvointialueelle selvitys 22, 23 ja 25 §:ssä tarkoitetuista sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista, siirtyvästä irtaimesta omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista. Lisäksi samassa määräajassa kunnan tulee antaa hyvinvointialueelle arvio 18 §:n nojalla siirtyvän henkilöstön määrästä, palkkakuluista ja 24 §:n mukaisesta lomapalkkavelasta. (26 § Selvitys kunnasta siirtyvästä omaisuudesta, sopimuksista, vastuista ja kunnalta vuokrattavista toimitiloista.)

Hyvinvointialue voi pyytää kunnalta käyttöönsä tarpeellisiksi katsomiaan lisäselvityksiä ja asiakirjoja. Jos hyvinvointialue katsoo, että 1 momentissa tarkoitettun selvityksen mukaan hyvinvointialueen hallintaan siirtyvät toimitilat, irtaimisto ja sopimukset eivät turvaa sosiaali- ja terveystoimen tai pelastustoimen järjestämistä alueella, hyvinvointialueen on neuvoteltava kunnan kanssa. (26 §)

Kunnan on täydennettävä 1 momentissa tarkoitettua selvitystä viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2022, jos 1 momentissa tarkoitetuissa toimitiloissa, siirtyvässä irtaimessa, omaisuudessa tai sopimuksissa on tapahtunut olennaisia muutoksia 1 momentissa tarkoitettun selvityksen antamisen jälkeen ja jos hyvinvointialue katsoo selvityksen täydentämisen tarpeelliseksi. (26 §)

Aluevaltuusto käsittelee 26 §:ssä tarkoitettun selvityksen viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2022 ja päättää sen perusteella 22–25 §:ssä tarkoitettujen irtaimen omaisuuden, lomapalkkavelan, sopimusten ja vastuiden siirtymisestä hyvinvointialueelle ja hyvinvointialueen vastuulle. (28 § Hyvinvointialueen päätös.)

Kuntayhtymien omaisuus ja irtain omaisuus siirtyy hyvinvointialueelle tämän lain nojalla. Edellä 21 ja 26 §:ssä säädetty selvitys sekä 28 §:ssä tarkoitettu päätös vastaavat omaisuuden saantokirjaa. Hyvinvointialueen on haettava lainhuutoa kuuden kuukauden kuluessa omistusoikeuden siirtymisestä. HUSin kiinteä ja irtain omaisuus siirtyy tämän lain nojalla ilman eri selvitystä ja HUS-hyvinvointiyhtymän on haettava lainhuutoa kuuden kuukauden kuluessa omistusoikeuden siirtymisestä. (40 § Omaisuuden saanto.)

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien ja tehtäviä hoitavan henkilöstön siirto kunnista ja kuntayhtymistä hyvinvointialueelle sekä hyvinvointiyhtymään katsotaan liikkeenluovutukseksi. Liikkeenluovutukseksi katsotaan myös kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevien opiskeluhuollon psykologien ja kuraattoreiden siirtyminen hyvinvointialueelle ja hyvinvointiyhtymään. Liikkeenluovutukseksi katsotaan myös kunnan 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien tukitehtävien ja tehtäviä hoitavan henkilöstön siirrot, jos tehtävää hoitavan henkilön tosiasiallisista tehtävistä vähintään puolet on 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien tukitehtäviä. (18 § Henkilöstön asema.)

Kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olevat toimitilat siirtyvät hyvinvointialueen hallintaan 1 päivänä tammikuuta 2023. (22 § Kunnan järjestämän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimitilat.)

Hyvinvointialue ja kunta tekevät toimitilojen hallinnasta vuokrasopimuksen siten, että se on voimassa ainakin 31 päivään joulukuuta 2025 asti. Hyvinvointialueella on oikeus pidentää vuokrasopimuksen voimassaoloaikaa yhdellä vuodella ilmoittamalla siitä kunnalle viimeistään 12 kuukautta ennen vuokrasopimuksen voimassaoloajan päättymistä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettussa vuokrasopimuksessa sovitun vuokran on katettava vuokrasopimuksen kohteena olevaan toimitilaan liittyvät kohtuulliset pääoma- ja ylläpitokustannukset. Hyvinvointialue ja kunta voivat sopia 1 momentissa tarkoitettujen toimitilojen hallinnasta sekä toimitilojen hallintaa koskevien vuokrasopimusten voimassaolosta myös toisin kuin tässä pykälässä säädetään. (22 §)

Hyvinvointialueelle siirtyvät 1 päivänä tammikuuta 2023 sen järjestämisvastuulle kuuluvaan toimintaan liittyvä irtaimisto, irtaimen omaisuuden omistusta, hallintaa ja käyttöä koskevat oikeudet sekä immateriaaliset oikeudet ja luvat. Hyvinvointialueelle eivät kuitenkaan siirry osakeyhtiöiden osakkeet 2 momentissa tarkoitettuja osakkeita lukuun ottamatta. Hyvinvointialueelle siirtyvät sellaisen osakeyhtiön osakkeet, jotka kunta omistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämistä tai tuottamista varten, jos osakeyhtiön tosiasiallinen päätoimiala on sosiaali- ja terveystalvelujen tuottaminen. Edellä 1 ja 2 momentista poiketen hyvinvointialueelle ei siirry sellainen kunnan omistama irtaimisto ja osakkeet, jotka kunta omistaa työterveyshuoltolaissa (1383/2001) säädettyjen velvoitteidensa täyttämiseksi. Edellä 2 momentissa tarkoitettujen osakkeiden siirtymistä lukuun ottamatta kunta ja hyvinvointialue voivat sopia irtaimen omaisuuden siirtymisestä myös toisin kuin 1 momentissa säädetään. (23 § Kunnan järjestämän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen käytössä olevan irtaimen omaisuuden siirtyminen hyvinvointialueelle.)

Liitteissä olevien selvitysten sisällöt

Liite 1 sisältää arvion siirtyvistä toimitiloista, eli sosiaali- ja terveystoimen hallinnassa olevat kaupungin kiinteistöt sekä erillisissä kiinteistöissä olevat tilat ja vuokratut tilat.

Liite 2 sisältää arvion siirtyvästä irtaimistosta jaoteltuna pysyvien vastaavien hyödykkeisiin, muuhun olennaiseen käyttötalouden irtaimeen, ajoneuvoihin ja varastoihin. Omaisuuseristä on ilmoitettu tasearvot 31.12.2021, siltä osin, kun ne ovat tiedossa.

Liite 3 sisältää arvion siirtyvistä osakkuuksista ja osuuksista.

Liite 4 sisältää arvion siirtyvistä rahoitus- ja leasing-sopimuksista. Leasing-sopimukset koskevat kalusteita ja laitteistoja.

Liite 5 sisältää arvion siirtyvistä hankintasopimuksista. Hankintasopimuksissa on eritelty sosiaali- ja terveystoimen omaan toimintaan liittyvät sopimukset, tukipalvelusopimukset, ict-sopimukset ja asiakaskohtaisesti järjestettyjä palveluja koskevat erillissopimukset ja -sitoumukset.

Liite 6 sisältää arvion potentiaalisesti jaettavista hankintasopimuksista. Näillä tarkoitetaan sellaisia sopimuksia, jotka koskevat kaupunkitasolla sosiaali- ja terveystoimen lisäksi muita toimialoja. Sopimuksen alaiset toiminnot jakautuvat kaupungin ja hyvinvointialueen välillä.

Liite 7 sisältää arvion siirtyvästä henkilöstömäärästä jaoteltuna organisaatiotasolla. Liitteessä on kirjattuna arvio siirtyvän henkilöstön palkkasummasta tilanteesta 31.12.2022 sekä arvio siirtyvän henkilöstön lomapalkkavelasta 31.12.2022. Arvio koskee koko siirtyvää henkilöstöä.

Vaikutukset

Päätettävä asia perustuu lakiin sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta (616/2021). Jokaisen kunnan on tehtävä selvitys hyvinvointialueelle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista, siirtyvästä irtaimesta omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista sekä arvio siirtyvästä henkilöstöstä 28.2.2022 mennessä.

Yleisesti Kauniaisten kaupunki on arvioinut muutosta seuraavasti:

Vaikutukset asukkaisiin:

Kauniaislaisten palvelujen jatkuvuus turvataan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella. Kuntalaisten palveluissa ei ole välitöntä muutosta 1.1.2023. Palvelujen järjestämisvastuun siirtyminen kunnalta hyvinvointialueelle tehdään liikkeenluovutuksen säätelyn mukaisesti, jolloin olemassa oleva henkilöstö ja ostopalvelutuottajat säilyvät muutoksessa ennallaan. Hyvinvointialue on velvollinen vuokraamaan sote-käytössä olevat kuntien toimitilat kolmen vuoden ajan. Siten myöskään toimipisteisiin ei ole tulossa välittömiä muutoksia.

Vaikutukset Kauniaisten kaupungin talouteen:

Kun rahoitusvastuu siirtyy kunnilta valtiolle, on valtion tuloja lisättävä ja kuntien tuloja vastaavasti vähennettävä niiltä pois siirtyvän rahoitusvastuun verran. Kuntien valtionosuudesta vähennetään sote- ja pelastustoimen laskennallisten kustannusten osuus. Jotta kokonaisveroaste ei kasvaisi, veloitetaan kunnat alentamaan kunnallisveroa. Kunnallisveron vähennys on kevään 2021 arvion mukaan 12,39 prosenttiyksikköä kaikissa kunnissa, kun lait tulevat voimaan. Vähennys päätetään keväällä 2022 siirtyvien sote- ja pelastustoimen kustannusten uuden arvion päivityttyä. Myös kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta alennetaan ja valtion osuutta vastaavasti kasvatetaan.

Vaikutukset henkilöstöön:

Kuntien ja kuntayhtymien sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen henkilöstö siirtyy tehtäviensä mukana kokonaisuudessaan hyvinvointialueiden palvelukseen. Lisäksi kuntien opetustoimesta hyvinvointialueen palvelukseen siirtyvät opiskeluhuollon kuraattorit ja psykologit. Kuntien yhteisten tukipalvelujen työntekijä siirtyy hyvinvointialueen palvelukseen, jos henkilön nykytehtävistä (siirtymähetkellä eli 31.12.2022) vähintään puolet kohdistuu kunnan sosiaali- tai terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluihin. Henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti ns. vanhoina työntekijöinä ja säilyttää siirtymähetkellä voimassa olevat työ- tai virkasuhteeseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet.

Liikkeenluovutus tarkoittaa sitä, että työnantajan luovutushetkellä voimassa olevista työ- ja virkasuhteista johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät luovutuksensaajalle, joka olisi velvollinen noudattamaan luovutushetkellä voimassa olleen työ- tai virkaehtosopimuksen määräyksiä sopimuskauden loppuun. Liikkeenluovutus ei ole sellaisenaan peruste palvelussuhteen ehtojen muuttamiseen. Viranhaltijalla ja työntekijällä olisi oikeus irtisanoutua palvelussuhteesta irtisanomisaikaa noudattamatta organisaatiomuutoksen voimaantulosta. Määräaikaisissa palvelussuhteissa olevat siirtyvät liikkeenluovutuksessa uuden työnantajan palvelukseen määräaikaisen palvelussuhteensa keston ajaksi. Aikaisemman työnantajan palveluksesta perhevapaille jääneillä työntekijöillä on oikeus palata uuden työnantajan palvelukseen ensisijaisesti aikaisempaan työhön.

Vaikutukset palveluihin:

Hyvinvointialueen toiminnan rahoitus vastaa toiminnan käynnistyessä kunkin alueen kuntien sote- ja pelastustoimeen aiemmin kohdentamia määrärahoja. Pysyvä rahoitusmalli perustuu hyvinvointialueen tarveperusteeseen. Tarveperusteinen rahoitus lasketaan asukasmäärän, terveydenhuollon palvelutarpeen, vanhustenhuollon palvelutarpeen, sosiaalihuollon palvelutarpeen, vieraskielisyyden, kaksikielisyyden, asukastiheyden ja saaristolaisuuden perusteella. Lisäksi rahoitusta saa hyvinvoinnin edistämisen perusteella. Rahoituksen siirtymäkauden 2023–2029 aikana rahoitusperuste muuttuu portaittain tarveperusteiseksi.

Valtiovarainministeriön laskelmien mukaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen lähtötason rahoitus on 214 euroa / asukas eli 101 miljoonaa euroa tarvevakioitua rahoitusta suurempi, mikä tarkoittaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle rahoitusleikkausta. Rahoitusleikkaus on kuitenkin rajattu olemaan enintään 100 euroa / asukas eli noin 47 miljoonaa euroa. Ensimmäinen rahoituksen leikkaus kohdistuu vuoteen 2024, jolloin rahoitusta leikataan 10 euroa / asukas eli noin 4,7 miljoonaa euroa.

Valtioneuvosto vahvistaa joka neljäs vuosi strategiset tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollolle ja pelastustoimelle. Hyvinvointialueiden tulee ottaa tavoitteet huomioon omassa toiminnassaan ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueen yhteistyösopimuksen valmistelussa.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, sisäministeriö ja valtiovarainministeriö käyvät vuosittain kunkin hyvinvointialueen kanssa neuvottelut, joissa seurataan, arvioidaan ja ohjataan strategisella tasolla hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämistä. Hyvinvointialue laatii vuosittain investointisuunnitelman, jonka hyväksymisestä päättävät sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö ja sisäministeriö. Hyväksytty investointisuunnitelma on edellytyksenä hyvinvointialueen uusille investoinneille ja omaisuuden luovutuksille.

Hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin on laatinut toiminnan käynnistämisen riskiarvioinnin. Keskeisimmät riskit liittyvät hyvinvointialueen käynnistämisen hallinnollisiin kysymyksiin, erityisesti tarpeeseen ottaa käyttöön hallinnon tietojärjestelmiä erittäin kireällä aikataululla.

Yhteistoiminta henkilöstön kanssa

Henkilöstötietojen siirtoa koskeva yhteistoimintamenettely on toteutettu Kauniaisissa 31.8.2021 kaupungin yhteistyökomiteassa.

Yhteistoiminnallisessa käsittelyssä ja tietojen keruussa on noudatettu KT:n asiassa antamia ohjeita. Tietoja on ilmoitettu käytettävän mm. hyvinvointialueen henkilöstö- ja taloussuunnittelun toteuttamiseksi.

Tietojen siirtoa koskevan yhteistoimintamenettelyn lisäksi Kauniaisissa on toteutettu tuki- ja hallintopalveluissa yhteistoiminnallisia työpaikkakokouksia tammikuussa 2022, joiden tarkoituksena on ollut selvittää yhdessä henkilöstön kanssa siirtyvä tuki- hallintopalvelujen henkilöstö.

Varsinaiset henkilöstön siirtoa koskevat yhteistoiminnalliset menettelyt käydään kesä-syyskuussa 2022, minkä jälkeen hyvinvointialueelle annetaan tarkemmat yksityiskohdat sisältävä listaus 1.1.2023 siirtyvästä henkilöstöstä. Henkilöstön vaihtuvuuden vuoksi lista tulee muuttumaan aina siirtymähetkeen saakka.

Kaupunginhallitus:

Valtuusto

1. päättää antaa selvityksenä liitteiden (1–6) mukaiset tiedot sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevista toimitiloista, siirtyvästä irtaimesta omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista,
2. päättää antaa liitteen (7) mukaisen arvion hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön määrästä, palkkakuluista ja lomapalkkavelasta,
3. valtuuttaa kaupunginhallituksen päättämään selvitykseen vaadittavista täydennyksistä ja vähäisistä muutoksista.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet:

- Liite 1. Siirtyvät toimitilat
- Liite 2. Siirtyvä irtaimisto
- Liite 3. Siirtyvät osakkuudet ja osuudet
- Liite 4. Siirtyvät rahoitus- ja leasing-sopimukset
- Liite 5. Siirtyvät hankintasopimukset
- Liite 6. Potentiaalisesti jaettavat hankintasopimukset
- Liite 7. Arvio siirtyvästä henkilöstön määrästä, palkkakuluista ja lomapalkkavelasta

Jakelu:

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue